ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА.

№ 7.

KURYER WILEŃSKI

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ***ПЯТНИЦА,*** *23-го Января.* — **1848** — *Wilno.* ***PIĄTEK,*** *23-go Stycznia.*

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 16-*го Января.*

Высочайшими Грамотами, 6-го Декабря 1847 г., Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами ордена Св. Александра Невскаго — Начальникъ Гвардейской Артиллеріи, Генералъ-Адъютантъ, Генералъ-Лейтенантъ *Сумароковъ*; ордена Бѣлаго Орла — Генералъ-Лейтенанты: Ревельскій Комендантъ *Паткуль*; Начальникъ 1-й Гвардейской Пѣхотной Дивизіи *фонъ Моллеръ 1-й*; Начальникъ 2-й Гвардейской Пѣхотной Дивизіи *Офросимовъ*, и Витебскій, Могилевскій и Смоленскій Генералъ-Губернаторъ Князь *Голицынъ*.

—

Въ Газетѣ „*С. Петербургскія Вѣдомости*" напечатано слѣдующее описаніе *Бала Маскарада-Аллегри*, въ пользу неимущихъ, призрѣваемыхъ Обществомъ посѣщенія бѣдныхъ, сообщенное сей же Газетѣ однимъ изъ посѣтителей бала-маскарада-аллегри:

Въ Субботу 3 Января, часу въ девятомъ вечера, Михайловская площадь и всѣ прилегающія къ ней улицы были загромождены экипажами, и пріѣздъ къ дому Дворянскаго Собранія не прекращался, кажется, часовъ до двухъ ночи. Между тѣмъ со всѣхъ сторонъ тянулись туда же вереницы пѣшеходовъ. Къ полночи въ кассѣ не оставалось ни одного билета на право входа; залы были *полны* въ буквальномъ смыслѣ слова, хотя Общество озаботилось открыть еще новую залу, обыкновенно запертую; нѣкоторые изъ опоздавшихъ предлагали до 50 р. сер. за билетъ; но Общество, не желая стѣснить гостей уже вошедшихъ въ залу, выдавало новые билеты для входа лишь по мѣрѣ того, какъ толпа рѣдѣла.

Но что же привлекало всѣхъ этихъ посѣтителей? Куда стремились съ такимъ порывомъ эти толпы народа всѣхъ сословій?..... *На балъ-маскарадъ-аллегри, въ пользу неимущихъ, призрѣваемыхъ Обществомъ посѣщенія бѣдныхъ.*

Войдемте и мы.

Зала представляла зрѣлище великолѣпное. На лѣво отъ главнаго входа, прямо противъ Императорской ложи, возвышалась уступами до верхней галлереи эстрада, уставленная вещами, предназначенными для розыгрыша въ лоттерею. Устройство этой эстрады, драпировка ея краснымъ сукномъ, разстановка

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 16-*go Stycznia.*

Przez Najwyższe Dyplomata, d. 6 Grudnia, Najmiłościwiéj mianowani zostali Kawalerami: Orderu Św. Alexandra Newskiego — Jenerał-Adjutant, Jenerał-Porucznik *Sumarokow*; Orderu Orła Białego — Jenerałowie Porucznicy: Komendant Rewelski *Patkul*; Dowódzca 1-éj Gwardyjskiéj Dywizyi Piechoty, *von-Moller 1-szy*; Dowódzca 2-éj Gwardyjskiéj Dywizyi Piechoty, *Ofrosimow*, i Witebski, Mohylewski i Smoleński Jenerał-Gubernator, Xiąże *Golicyn*.

—

W Gazecie *St. Petersburgskie Wiadomości* czytamy następujące opisanie *Balu-Maskarady-Allegri*, na dochód ubogich, któremi się opiekuje Towarzystwo nawiedzania ubogich, udzielone tejże Gazecie przez jednego z będących na rzeczonym balu.

„W Sobotę, 3-go Stycznia, o godzinie 9-éj wieczorem, plac *Michajłowski* i wszystkie doń prowadzące ulice, zawalone były pojazdami, i jak się zdaje, do godziny drugiéj z północy, goście wciąż przyjeżdżali do domu Zgromadzenia Szlacheckiego. W tymże czasie dążyły zewsząd tamże długie szeregi pieszych. Około północy, nie było już w kassie ani jednego biletu na prawo od wejścia; sale były pełne, w ścisłem znaczeniu tego wyrazu, chociaż Towarzystwo otworzyło jeszcze nową salę, zwykle zawsze zamkniętą. Niektórzy z tych, co się zapóźnili, dawali po 50 rub. sr. za bilet; atoli Towarzystwo, nie chcąc ścieśniać gości, którzy już weszli do sali, wydawało nowe bilety wejścia, tylko w miarę jak się tłum przerzedzał.

Ale cóż ściągało wszystkich tych gości? Dokąd dążyły z takim zapałem te massy ludu różnego stanu?... *Na Bal-Maskaradę-Allegri, na dochód ubogich, któremi się opiekuje Towarzystwo odwiedzania ubogich.*

Wejdźmy tam także.

Sala przedstawiała widok wspaniały. Na lewo od głównego wejścia, prosto przeciw Cesarskiej loży, wznosiło się stopniami aż do górnéj galleryi rusztowanie, zastawione sprzętami, stanowiącemi przedmioty, mającéj się ciągnąć loteryi. Urządzenie tego rusztowania, pokrycie jego czerwonem suknem, ustawienie sprzętów, śród

вещей, перемежавшихся съ живыми цвѣтами и полосами шелковыхъ разноцвѣтныхъ тканей, блескъ и красивость самыхъ вещей, были — прелесть, заглядѣнье! Надъ горкою, на поясѣ хоръ, написаны были золотыми литерами слова: Ужинъ I, Ужинъ II и т. д., — нумерація выигрышныхъ ужиновъ, которые приготовлены были на хорахъ. По той же сторонѣ залы, въ правомъ и лѣвомъ углу отъ эстрады, сдѣланы были мѣста для двухъ оркестровъ, также драпированныя краснымъ сукномъ. По всѣмъ четыремъ угламъ залы устроены были мѣста, обтянутые такимъ же сукномъ, для четырехъ лотерейныхъ колесъ. Въ одной изъ буфетныхъ комнатъ помѣщались два такія же мѣста съ колесами. Въ комнатѣ, прилегающей къ первому подъѣзду, поставлены были предназначенныя къ розыгрышу коляска и двои сани.

Всѣ приготовленія къ балу и аллегри исполнены были непосредственно самими членами Общества посѣщенія бѣдныхъ, а собственно изящная разстановка на эстрадѣ вещей была дѣломъ Графа В. А. Соллогуба, А. Г. Политковскаго, Графа М. М. Фредро, И. И. Панаева, и кто изъ зрителей не отдалъ полной справедливости ихъ превосходному вкусу! Подмостки были устроены Г-мъ Роллеромъ, обойка Г-мъ Пети.

Занятія Членовъ Общества посѣщенія бѣдныхъ во время бала-маскарада-аллегри были распредѣлены слѣдующимъ образомъ; распоряженія по комнатѣ для Императорской Фамиліи, освѣщенію залы, и прочія такъ называемыя комнатныя распоряженія, приняли на себя А. Г. Политковскій и Н. С. Кирилловъ. Главнымъ Коммиссаромъ былъ, за болѣзнію Графа Мих. Юр. Віельгорскаго, Графъ Мат. Юр. Віельгорскій; ему въ помощь, Графъ А. Г. Строгановъ и Н. А. Новицкій.

Надзоръ за билетами для входа приняли на себя Князь М. В. Кочубей, А. Г. Политковскій и помощники ихъ Графъ А. С. Сиверсъ, Б. М. Маркевичъ, А. П. Алимпіевъ, А. А. Ананьинъ, Н. Д. Слонецкій, Князь Л. Н. Гагаринъ, Д. А. Демидовъ, Н. А. Волоцкій, П. М. Поль, Д. И. Горемыкинъ и М. И. Цейдлеръ. Надзоръ за выигрышными ужинами приняли на себя: Князь П. Р. Багратіонъ, ему въ помощь Князь К. А. Багратіонъ и П. Д Бутурлинъ, ему въ помощь П. А. Воейковъ. На выставкѣ при вещахъ находились: Предсѣдатель распорядительнаго Общества посѣщенія бѣдныхъ Князь В. Ѳ. Одоевскій; на немъ лежала также обязанность разрѣшать всѣ сомнѣнія сочленовъ его во время бала; помощники его были Графъ В. А. Соллогубъ, Графъ Н. В. Адлербергъ, Графъ Ѳ. П. Алопеусъ, Графъ П. Т. Барановъ, Графъ К. К. Толь, Князь С. Ѳ. Голицынъ, П. А. Галаховъ, К. Ѳ. Опочининъ и Графъ М. М. Фредро. Для пособія предсѣдателю, Князю В. Ѳ. Одоевскому, во всѣхъ его распоряженіяхъ назначены были К. И. Лахницкій, А. Е. Боль и В. П. Гаевскій. При лотерейныхъ колесахъ находились: при колесѣ *N.* I, Казначей В. А. Инсарскій и сотрудники его для вынимания билетовъ и вращенія колеса, Князь Д. А. Оболенскій, В. В. Григорьевъ, А. А. Краевскій и М. Ѳ. Гольтогіеръ; при колесѣ *N.* II, Казначей И. И. Масловъ и сотрудники его И. И. Панаевъ, Графъ А. С. Уваровъ, Д. П. Хрущевъ и М. Н. Лонгиновъ; при колесѣ *N.* III, Казначей Н. П. Перцовъ и сотрудники его З. Н. Мухортовъ, М. А. Языковъ, М. Ѳ. Ильинъ и . . Ознобишинъ; при колесѣ *N.* IV, Казначей Ф. О. Журковскій и сотрудники его Е. Е. Сталь, А. Н. Очкинъ, Н. А Лебедевъ и Е. П. Вонлярлярскій; при колесѣ *N.* V, Казначей Е. П. Гребенка и сотрудники его А. С. Васильёвъ, А. Н. Струговщиковъ, М. П. Щулепниковъ и Д. Д. Булычовъ; и наконецъ при колесѣ *N.* VI, Казначей Н. В. Путята и сотрудники его И. Д. Булычовъ, В. С. Межевичъ, К. И. Кестнеръ и М. И. Леонтьевъ.

Часовъ въ девять открылся балъ: танцы начали дамы, принадлежащія къ Обществу, какъ попечительницы разныхъ его заведеній, и какъ благотворительницы; въ тоже время уже начали входить и маски, скрываясь на хорахъ, а незамаскированная публика тѣснилась около эстрадъ и не уставала любоваться ею; не уставали и находившіеся тутъ члены Общества посѣщенія бѣдныхъ удовлетворять разспросы любопытствующихъ о вещахъ. Особенное вниманіе публики привлекали дары Императорской Фамиліи, достойные даровавшей ихъ руки.

Въ десятомъ часу публика встрѣтила Высокаго Попечителя Общества посѣщенія бѣдныхъ Его Императорское Высочество Герцога Максимиліана Лейхтенбергскаго, и вслѣдъ за нимъ изволила вступить въ залу

których umieszczone były wazony z prawdziwemi kwiatami i powiewały różnobarwne jedwabne materye; blask i piękność samychże sprzętów: wszystko to zdumiewało i zachwycało patrzących! Nad rusztowaniem, na krużganku chorów, napisane były złotemi literami słowa: *Wieczerza I*, *Wieczerza II*, *i t. d.*, — numeracya mających się wygrać wieczerzy, które przygotowane były na chorach. Z tejże strony sali, w prawym i lewym kącie od rusztowania, przygotowane były miejsca dla dwóch orkiestr, również czerwonem suknem zasłane. We wszystkich cztérech kątach sali urządzone były miejsca, pokryte takimże suknem, dla cztérech kół loteryjnych. W jednéj z izb bufetu znajdowały się dwa podobneż miejsca z kołami. W izbie leżącéj przy piérwszym ganku stały przeznaczone do losowania kocz i dwoje sani.

Wszystkiemi przygotowaniami do balu i allegri trudnili się bezpośrednio sami Członkowie Towarzystwa, a mianowicie gustowne pomieszczenie rzeczy na rusztowaniu było dziełem Hr. W. A. Sołłohuba, A. H. Politkowskiego, Hr. M. M. Fredra, I. I. Panajewa, i kto z widzów nie oddał należnéj sprawiedliwości ich wykształconemu smakowi! Podstawy były urządzone przez P. Rollera, obicie przez P. Petit.

Zatrudnienia Członków Towarzystwa podczas balu-maskarady-allegri były rozdzielone następującym sposobem: urządzenia w izbie dla Cesarskiej Rodziny, oświecenie sali i inne tak zwane pokojowe rozporządzenia przyjęli na siebie: Politkowski i Kiriłłow. Głównym Kommissarzem był, z powodu choroby Hr. Mich. Wielhorskiego, Hr. Mat. Wielhorski; pomagali mu, Hr. Stroganow i Nowicki.

Dozór nad biletami przy wejściu przyjęli na siebie: Xiąże Koczubej, Politkowski i ich pomocnicy Hr. Siwers, Markiewicz, Alimpiew, Ananin, Słonecki, Xiąże Gagarin, Demidow, Wołocki, Pol, Goremykin i Zeidler. Dozor nad przeznaczonemi do losowania wieczerzami przyjęli na siebie: Xiąże Bagration, pomagali mu Xiąże K. A. Bagration i Buturlin, a temu ostatniemu pomagał Wojejkow. Na wystawie przy rzeczach znajdowali się: Prezes dyspozycyjnego zgromadzenia Towarzystwa, Xiąże Odojewski; na nim leżał także obowiązek rozstrzygać wszelkie wątpliwości spółczłonków jego podczas balu; pomocnikami jego byli: Hr. Sołłohub, Hr. Adlerberg, Hr. Alopeus, Hr. Baranow, Hr. Toll, Xiąże Golicyn, Gałachow, Opoczynin i Hrabia Fredro. Dla pomagania Prezesowi, Xięciu Odojewskiemu, we wszystkich jego rozporządzeniach, naznaczeni byli: Lachnicki, Bol i Gajewski. Przy kołach loteryjnych znajdowali się: przy kole *N.* 1, Kassyer Insarski i jego pomocnicy dla wyjmowania biletów i obracania kół: Xiąże Oboleński, Grygoriew, Krajewski i Goltogier; przy kole *N.* 2, Kassyer Masłow i pomocnicy jego, Panajew, Hr. A. S. Uwarow, Chruszczew i Łonginow; przy kole *N.* 3, Kassyer Percow i pomocnicy jego: Muchortow, Jazykow, Iljin i Oznobiszyn; przy kole *N.* 4, Kassyer Żurkowski i pomocnicy jego Stad, Oczkin, Lebedew i Wonlarlarski; przy kole *N.* 5, Kassyer Hrebenka i pomocnicy jego: Wasiljew, Strugowszczykow, Szczulepnikow i Bułyczow; i nakoniec przy kole *N.* 6, Kassyer Puciata i pomocnicy jego; I. D. Bułyczow, Mieżewicz, Kestner i Leontjew.

O godzinie dziewiątéj zaczął się bal: tańce rozpoczęły damy należące do Towarzystwa, jako opiekunki różnych jego zakładów; w tymże czasie już zaczęły wchodzić i maski, kryjąc się na chorach, a niezamaskowana publiczność kupiła się około rusztowań i nie mogła się na nie napatrzyć. Szczególniejszą uwagę publiczności zwracały na siebie dary Cesarskiej Rodziny, godne ręki, z któréj pochodziły.

O godzinie dziesiątéj, publiczność spotkała Dostojnego Opiekuna Towarzystwa odwiedzania ubogich, Jego Cesarską Wysokość Xięcia Maxymiliana Leuchtenbergskiego, a wślad za nim raczyła wejść do sali Najjaśniejsza

Августѣйшая Супруга Его, Ея Императорское Высочество Великая Княгиня Марія Николаевна, удостоившая милостиво принять на себя званіе Попечительницы этого бала.

Зала сіяла тысячами огней. Музыка гремѣла, танцы не прерывались и въ нихъ изволили принимать участіе Августѣйшіе покровители всего добраго и прекраснаго. Блескъ и изящество дамскихъ нарядовъ были ослѣпительны. Толпы окружали Импараторскую ложу и танцующихъ. Все шло дивно-стройно, весело, увлекательно. Это многочисленное разнородное общество, собравшееся на общій для всѣхъ голосъ благотворенія, казалось домашнимъ, тѣснымъ кружкомъ, гдѣ всѣ свои, давно знакомые, хорошо понимающіе другъ друга. Между тѣмъ, на хорахъ число посѣтителей увеличивалось болѣе и болѣе, и, склоненныя черезъ края хоръ, маски казались чѣмъ-то фантастическимъ среди сіянія люстръ и звуковъ музыки. На многихъ черныхъ домино горѣли брилліянты, какъ ясныя звѣзды на темномъ небѣ. Видно было, что эти домино появились изъ богатыхъ домовъ, можетъ быть, изъ купеческихъ, и подъ тайною одежды принесли съ собою обильную жертву на аллегри въ пользу бѣдныхъ.

Наконецъ пробило одиннадцать часовъ. По знаку Предсѣдателя поданъ былъ однимъ изъ оркестровъ троекратный сигналъ, и тысячи людей хлынули съ хоръ въ залу: это значило—открылось аллегри. Эти тысячи разнообразныхъ костюмовъ столпились вокругъ колесъ, передвигались отъ одного къ другому, тянулись черезъ комнаты, чтобъ освѣжиться, или зайти посмотрѣть на коляску и сани, гдѣ одинъ изъ членовъ Общества посѣщенія бѣдныхъ раздавалъ желающимъ адрессъ мастера, дѣлавшаго эти изящные экипажи, Осипова. Тысячи протянутыхъ рукъ подавали деньги, тысячи устъ просили десятки билетовъ. Члены Общества, бывшіе при колесахъ, работали неутомимо, не успѣвали принимать деньги и отсчитывать билеты: около одного, получавшаго билеты, поднимались дюжины рукъ съ деньгами, дюжины касокъ и шляпъ для принятія билетовъ. Въ залѣ и въ боковыхъ комнатахъ сдѣлалось почти невыносимо жарко, и толпы не переставали крутиться и двигаться во всѣ стороны, но къ одной цѣли—къ колесамъ. Поднялся какой-то говоръ безъ словъ, какой-то непонятный гулъ, въ которыхъ все смѣшивалось: и восклицанія, и смѣхъ, и разговоры, и звуки музыки, и шорохъ одеждъ; и за всѣмъ этимъ—ни одной минуты недоумѣнія въ общемъ устройствѣ, ни одного случая, который бы нарушилъ порядокъ или подалъ кому либо поводъ къ неудовольствію, ни одного слова ропота, даже ни одного слова сожалѣнія о проигрышѣ денегъ: здѣсь не было потери; здѣсь была доброхотная милостыня въ пользу бѣдныхъ и страждущихъ. Нѣтъ сомнѣнія, что у каждаго изъ посѣтителей въ сердцѣ начертаны были слова: *блаженъ разумѣваяй на нища и убога*; нѣтъ сомнѣнія, что всякой чувствовалъ теплую молитву неимущихъ, которые, или уже призрѣнные Обществомъ посѣщенія бѣдныхъ, воскресали душой и тѣломъ, или еще томясь среди лишеній и болѣзней въ подвалахъ и на чердакахъ, ожидали отъ него помощи. Въ глазахъ всей этой публики былъ прекрасный примѣръ безмезднаго, неусыпнаго рвенія членовъ Общества, которые употребляли время, труды, лучшія помышленія свои на пользу бѣдныхъ. Кто изъ посѣтителей въ каждомъ невыигравшемъ билетѣ аллегри не видѣлъ квитанціи въ полученіи отъ него денегъ на помощь бѣдному? Кто не сознавалъ, что благотвореніе только можетъ назваться этимъ священнымъ именемъ, когда оно дѣлается разумно и только этимъ средствомъ достигаетъ святой цѣли? И кто же не вѣрилъ, что Общество посѣщенія бѣдныхъ, при его вѣрныхъ правилахъ, при его стройномъ раздѣленіи работъ между членами, при распространеніи круга дѣйствій его, при образованіи новыхъ благотворительныхъ учрежденій своихъ, основанныхъ на истинной, современной нуждѣ разнообразныхъ видовъ бѣдности и на посредствѣ между силами бѣднаго и споручнымъ ему трудомъ, при умноженіи средствъ своихъ къ благотворенію,— не внесетъ благодати въ среду истинной нищеты, не возстановитъ стѣсненнаго несчастными обстоятельствами, не подыметъ съ одра болѣзни давняго страдальца, которому, можетъ, не было бы безъ того ни руки помощи, ни врача, ни лекарства, ни теплаго покрова, ни чистой воды для утоленія жажды? Справьтесь въ дѣлахъ Общества, и вы найдете не одинъ примѣръ подобнаго ужаснаго положенія, передъ которымъ содрогнется каменное сердце......

Jego Małżonka, Jej Cesarska Wysokość Wielka Xiężna Marya Nikołajewna, która raczyła łaskawie przyjąć na siebie tytuł Opiekunki tego balu.

Sala jaśniała tysiącem ogniów. Muzyka brzmiała, tańce nie ustawały, w których raczyli także brać udział Najjaśniejsi Opiekunowie wszystkiego, co jest dobrem i pięknem. Blask i przepych żeńskich ubiorów były do nieopisania. Tłumy otaczały Cesarską lożę i tańcujących. Wszystko szło nadzwyczaj porządnie, wesoło, powabnie. To liczne, różnorodne towarzystwo, które się zgromadziło na znajomy dla wszystkich odgłos dobroczynności, zdawało się być domowem, familijnem kołem, gdzie wszyscy są swoi, dawno znajomi, dobrze nawzajem siebie pojmujący. Tymczasem na chorach, ilość gości coraz się powiększała, i przechylone po nad krawędzie chorów maski, wydawały się jakąś fantasmagoryą, śród blasku świeczników i odgłosu muzyki. Na wielu czarnych dominach jaśniały drogie kamienie jakby jaskrawe gwiazdy na ciemnem niebie. Widać było, że te domina przybyły z bogatych domów, może też z domów kupieckich, i pod tajemnicą sukni przyniosły z sobą hojną ofiarę na *Allegri*, na korzyść ubogich.

Nakoniec wybiła jedenasta godzina. Na znak Prezesa, jedna z orkiestr dała potrójne hasło, i wnet tysiące ludzi sypnęły się z chorów do sali: to oznaczało, że się *Allegri* rozpoczęło. Te tysiące różnobarwnych kostiumów skupiły się około kół, przechodziły od jednego do drugiego, wędrowały przez pokoje dla ochłodzenia się lub dla zobaczenia kocza i sań, gdzie jeden z Członków Towarzystwa odwiedzania ubogich, rozdawał żądającym adress rzemieślnika, który robił te wzorowe pojazdy, *Osipowa*. Tysiące wyciągnionych rąk podawały pieniądze, tysiące ust prosiły o dziesiątki biletów. Członkowie Towarzystwa, którzy się przy kołach znajdowali, pracując niezmordowanie, nie mogli wyśpieszyć z przyjmowaniem pieniędzy i odliczaniem biletów: około jednego, który bilet dostawał, wznosiły się tuziny rąk z pieniędzmi, tuziny kaszkietów i kapeluszów dla przyjęcia biletów. W sali i w przyległych pokojach było gorąco prawie do niewytrzymania, a massy nie przestawały krążyć i poruszać się we wszystkich kierunkach, ale zawsze ku jednemu celowi: do kół loteryjnych. Powstała jakaś wrzawa bez słów, jakiś niezrozumiany gwar, gdzie się wszystko mieszało i okrzyki, i śmiech, i rozmowy, i dzwięki muzyki, i szelest sukień, a pomimo tego, wszystko szło w najlepszym porządku, ani jednego zdarzenia, któreby naruszyło spokojność, lub dało jakiś powód do nieukontentowania; ani jednego słowa szemrania, nawet ani jednego słowa ubolewania nad przegraną; tu nie było straty; była to dobrowolna jałmużna na korzyść ubogich i cierpiących. Niema wątpliwości, że u każdego z obecnych naówczas w sali były wyryte w duszy słowa: *błogosławieni miłosierni ku biednym i ubogim*. Niema wątpliwości, że każdy czuł gorące modły ubogich, którzy, albo już opatrzeni przez Towarzystwo, ożyli duszą i ciałem, albo jeszcze przywaleni brzemieniem niedostatku i chorób, w suterenach i na poddaszu oczekiwali od niego pomocy. W oczach całéj téj publiczności był piękny przykład bezinteressownéj, niezmordowanéj gorliwości Członków Towarzystwa, który poświęcali czas, prace, najlepsze swoje pomysły, na korzyść ubogich. Któż z gości w każdym przegranym bilecie allegri nie widział kwitu z danych przez siebie pieniędzy na wsparcie ubogich? Któż tego nie czuł, że dobroczynność wtenczas tylko może zasłużyć na to święte miano, kiedy się czyni rozumnie, i że tą tylko koleją dosięga świętego celu? I któż nie był przekonany, że Towarzystwo odwiedzania ubogich, przy jego pewnych zasadach, przy jego porządnem rozdzieleniu prac pomiędzy Członków, przy rozszerzeniu zakresu jego czynności, przy urządzeniu nowych dobroczynnych zakładów, opartych na prawdziwéj, spółczesnéj potrzebie rożnobarwnych postaci ubóstwa i na zaprowadzeniu stosunku między siłami ubogiego a właściwą jemu pracą, przy powiększeniu środków jego dobroczynności, — nie wniesie błogosławieństwa do przybytków prawdziwéj nędzy, nie podźwignie przywalonego smutnemi okolicznościami, nie podejmie z łoża boleści oddawna cierpiącego, który bez takiéj pomocy możeby nie miał ani lekarza, ani lekarstwa, ani ciepłego przytułku, ani nawet czystéj wody dla ugaszenia pragnienia? Zajrzyjcie do historyi czynności tego Towarzystwa, a znajdziecie nie jeden przykład podobnego okropnego położenia, na widok którego zadrga nawet kamienne serce....

Въ продолженіе полутора часа всѣ колеса уже опустѣли, а еще много оставалось желающихъ взять билеты, даже за высшую цѣну. Всѣ по прежнему были веселы, если еще не веселѣе, какъ это обыкновенно бываетъ послѣ всякаго добраго дѣла; но, конечно, всѣхъ веселѣе сердцемъ и душою были члены Общества посѣщенія бѣдныхъ, пріобрѣвшіе средства на новые подвиги благотворенія. Какое чудное удовольствіе — отереть слезу несчастному! Какая чудная благодарность — слеза благодарности!

Немедленно заняты были столы выигрышныхъ ужиновъ, и заискрилось шампанское. Наряду съ этими даровыми ужинами возникли другіе столы, за вольныя деньги, и также закипѣло шампанское, и полными чашами ходило веселье среди пирующихъ на праздникѣ благотворительности — Умилительно было видѣть милостивое вниманіе Его Императорскаго Высочества Герцога Максимиліана Лейхтенбергскаго къ членамъ Общества посѣщенія бѣдныхъ. Онъ соизволилъ раздѣлить съ ними ужинъ и провозгласилъ тостъ за здоровье всего Общества и Предсѣдателя распорядительнаго собранія, Князя В. Ѳ. Одоевскаго, одушевивъ этого неусыпнаго благотворителя на новую дѣятельность.

Въ четыре часа гости начали разъѣзжаться; но члены Общества еще оставались для разныхъ распоряженій.

Такъ кончился этотъ памятный праздникъ, на которомъ снова, такимъ блистательнымъ образомъ, выразилось живое покровительство Августѣйшей Императорской Фамиліи дѣлу благотворенія и участіе въ немъ всей публики. Въ этомъ праздникѣ нельзя было не видѣть яснаго подтвержденія той общей истины, что во всякомъ человѣкѣ есть своя частичка доброты: только дайте ей разумный поводъ выказаться.

Мы слышали, что Общество посѣщенія бѣдныхъ намѣрено ознаменовать этотъ день особымъ видомъ благотворенія въ честь всей Петербургской публики и въ дань благодарности за ея сочувствіе къ пользамъ его, отъ которыхъ зависитъ улучшеніе участи многихъ скорбящихъ семействъ.

На другой день въ залѣ Собранія сошлись счастливцы — выигравшіе, и опять тѣже члены Общества, не успѣвшіе еще отдохнуть отъ ревностныхъ, добровольныхъ трудовъ своихъ, раздавали выигранныя вещи и хлопотали съ обычною своею дѣятельностію. Замѣчательно, что большая часть выигравшихъ изобрѣли новый способъ усилить кассу Общества: они покупали для завертки вещей экземпляры Указателя, разумѣется уже потерявшаго на другой день весь интересъ; нѣкоторые платили по 5 и 10 руб. сер. за книжку.

Да, нашъ вѣкъ таковъ, что нельзя при дѣлахъ его не задуматься....

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Франція.

Парижъ, 14 Января.

Адрессная коммисія палаты депутатовъ согласилась относительно составленія проекта адресса, который непремѣнно прочитанъ будетъ послѣ публичнаго засѣданія въ Понедѣльникъ. Второе отдѣленіе палаты избрало въ коммисары, Гг. Биньона и Вуатри; по другимъ отдѣленіямъ выборъ коммисаровъ начнется въ Понедѣльникъ, 16 числа.

— Парижскій корреспондентъ *Times*, говоря объ отличныхъ дарованіяхъ г-на Гизо, присовокупляетъ однако, что ходъ политики, постоянно имъ соблюдаемой, возбуждаетъ опасенія въ самыхъ искреннихъ друзьяхъ правительства. Этотъ же корреспондентъ утверждаетъ, что если бы Г. Гизо вынужденъ былъ завтра оставить кабинетъ, то едва ли можно будетъ найти преемника ему, по причинѣ существующихъ затрудненій, возникшихъ въ слѣдствіе соблюдаемой полики въ послѣднее время французскимъ правительствомъ. Утверждаютъ также, что и графъ Моле не принялъ бы портфеля, развѣ только съ условіемъ свободно дѣйствовать; равно и Г. Тьеръ согласился бы принять управленіе дѣлами не иначе, какъ съ особенными условіями. Такимъ образомъ Г. Гизо нынѣ необходимъ, тѣмъ болѣе, что онъ пользуется довѣренностію Короля.

— Принцъ Жуэнвильскій отправляется вскорѣ въ Бразилію, по семейнымъ дѣламъ съ Императоромъ Бразильскимъ.

W przeciągu półtory godziny wszystkie się koła opróżniły, a jeszcze wielu było co życzyli sobie dostać biletów, nawet za wyższą cenę. Wszyscy, po dawnemu, byli weseli, jeśli nawet nie weselsi, jak to zwyczajnie bywa po każdym dobrym uczynku; ale, zapewne, od wszystkich weselsi byli sercem i duszą Członkowie Towarzystwa, że się zapomogli w środki do nowych dzieł dobroczynności. Co za cudowna przyjemność otrzeć łzy nieszczęśliwemu! Co za cudowna wdzięczność — łza wdzięczności!

Niezwłócznie zajęte zostały stoły wylosowanych wieczerzy, i zaiskrzył się szampan. Obok tych wygranych wieczerzy stanęły inne stoły za własne pieniądze, i również zawrzał szampan. i pełnemi czarami krążyła radość śród bankietujących w dniu święta dobroczynności. Rozrzewnił wszystkich widok łaskawej względności Jego Cesarskiej Wysokości Xięcia Maxymiliana Leuchtenbergskiego ku Członkom Towarzystwa. Raczył jeść z nimi wieczerzę i wzniósł toast za zdrowie całego Towarzystwa i dyspozycyjnego Prezesa zgromadzenia, Xięcia Odojewskiego, przez co ożywił tego niezmordowanego dobroczyńcę do nowéj działalności.

O godzinie czwartéj goście rozjeżdżać się zaczęli, ale Członkowie Towarzystwa jeszcze zostali dla różnych rozporządzeń.

Tak się zakończyła ta pamiętna uroczystość, śród któréj znowu w tak świetny sposób okazała się czuła opieka, jaką Najjaśniejsza Cesarska Rodzina udziela dziełu dobroczynności, tudzież udział jaki w nimi bierze cała publiczność. W téj uroczystości nie można było nie widzieć wyraźnego sprawdzenia téj ogólnéj prawdy, że w każdym człowieku jest wrodzona cząstka dobroci: tylko należy nastręczyć jéj rozsądną okoliczność do okazania się.

Słyszeliśmy, że Towarzystwo odwiedzania ubogich ma zamiar oznaczyć dzień ten szczególnym rodzajem dobroczynności na cześć całéj publiczności naszéj stolicy, i jakby odwdzięczając za jéj spółczucie ku jego korzyściom, od których zależy polepszenie losu wielu cierpiących rodzin.

Nazajutrz w sali Zgromadzenia zebrali się szczęśliwi, których bilety wygrały, i znowu ciż Członkowie Towarzystwa, jakkolwiek nie wypoczęli jeszcze po gorliwych dobrowolnych trudach swoich, rozdawali rzeczy wylosowane i pracowali ze zwykłą sobie czynnością. Godna rzecz uwagi, że większa część tych, którzy wygrali, wynaleźli nowy sposób zasilenia kassy Towarzystwa, kupując na zawinięcie rzeczy exemplarze Rejestru sprzętów, który, rozumie się, już utracił nazajutrz cały swój interess; niektórzy płacili po 5 i po 10 rub. sr. za xiążkę.

W rzeczy saméj, wiek nasz jest tego rodzaju, że nie można się nie zamyślić patrząc na jego czyny.....

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Francya.

Paryż, 14 stycznia.

Kommissya adressowa Izby Deputowanych zgodziła się co do układu projektu do adressu, który niewątpliwie odczytany zostanie na publicznem posiedzeniu w Poniedziałek. Drugie biuro Izby mianowało swoich dwóch Kommissarzy Panów Bignon i Vuitry. Inne biura przystąpią do mianowania swych Kommissarzy w Poniedziałek, d. 16.

— Paryzki korrespondent angielskiéj gazety *Times* wystawiając znakomite zdolności i wysokie talenta P. Guizot, dodaje jednak, że bieg polityki zachowywanéj przezeń wzbudza obawę w najlepszych przyjaciołach rządu. Tenże korrespondent utrzymuje, że gdyby P. Guizot musiał jutro ustąpić, trudnoby było znaleść następcę, tak są wielkie trudności wynikłe z systemu polityki zachowanéj w ostatnich czasach przez rząd francuzki. Zapewniają też, że Hr. Molé nie przyjąłby kierunku interessów, chyba pod warunkiem samodzielnego postępowania. P. Thiers nie przyjąłby także steru rządu, tylko pod trudnemi do przystania warunkami. P. Guizot jest przeto niezbędnym, tém bardziéj, że posiada zaufanie Króla.

— Xiążę Joinville wyjedzie niebawem do Brezylii, w celu załatwienia spraw familijnych ze szwagrem swoim, Cesarzem Brezylijskim.

— Носятся слухи, что маршалъ Бюжо назначенъ главноначальствующимъ надъ парижскою гвардіею.

— Покореніе Абд-эль-Кадера не произвело такого впечатлѣнія, какъ ожидали. По случаю скораго отправленія его во Францію а еще болѣе потому, что никто почти его не видѣлъ, Арабы не хотятъ вѣрить, чтобы онъ сдался. Утверждаютъ, что принцъ Омальскій слишкомъ поспѣшно отправилъ Абд-эль-Кадера во Францію, и что слѣдовало бы привести его въ Алжиръ, созвать тамъ всѣхъ начальниковъ племенъ и, въ присутствіи ихъ, потребовать отъ эмира изъявленія покорности.

— Въ Алжирскомъ Мониторѣ напечатаны слѣдующія подробности о сдачѣ Абд-эль Кадера: „29 Декабря, эмиръ, въ сопровожденіи генераловъ Ламорисьера и Кавеньяка, также подполковника Бофора, прибылъ къ принцу Омальскому. Соблюдая обычай, свойственный своему положенію, онъ съ покорностію снялъ у порога туфли и стоя ожидалъ приказаній принца. Его Высочество знакомъ пригласилъ его сѣсть. Послѣ минутнаго молчанія, эмиръ произнесъ слѣдующія слова, переданныя Драгоманомъ: „То, что я нынѣ сдѣлалъ, сдѣлалъ бы прежде, но я ожидалъ наступленія часа, назначеннаго Богомъ. Генералъ далъ мнѣ обѣщаніе, на которое я вполнѣ полагаюсь, не опасаясь, чтобы оно могло быть нарушено сыномъ великаго Монарха Франціи. Прошу мнѣ и моему семейству амнистіи.“ Принцъ Омальскій, въ нѣсколькихъ словахъ подтвердилъ обѣщаніе генерала Ламорисьера, и съ соблюденіемъ достоинства отпустилъ Абд-эль-Кадера, который съ семействомъ отведенъ былъ въ палатку, раскинутую въ зданіи госпиталя. На другой день, когда принцъ Омальскій возвращался послѣ смотра войскъ, Абд-эль-Кадеръ выѣхалъ къ нему на встрѣчу, верхомъ, съ нѣкоторыми начальниками племенъ, и въ разстояніи нѣсколькихъ шаговъ, сошелъ съ лошади, и обратился къ нему съ слѣд. словами: „Въ знакъ признательности моей, дарю вашему Высочеству эту лошадь, на которой ѣздилъ я въ послѣдній разъ, надѣюсь, что она принесетъ вамъ счастіе.“ Принцъ отвѣчалъ: „Я принимаю ее какъ залогъ покорности Франціи, подъ защитою которой вы находитесь, и какъ знакъ забвенія прошедшаго.“ Послѣ чего эмиръ, съ достоинствомъ поклонившись принцу, пошелъ пѣшкомъ въ свою палатку.

— Въ *Journal de la Somme* разсказываютъ, что Абд-эль-Кадеръ, еще за три недѣли до покоренія, писалъ къ гибральтарскому губернатору, чтобы онъ прислалъ корабль за нимъ. Губернаторъ исполнилъ сію просьбу, но Абд эль-Кадеръ постоянно былъ оттѣсняемъ Мароккцами и Французами отъ морскаго берега. Посему, видя, что со стороны моря нѣтъ для него спасенія, онъ бросился къ пустынѣ, но попалъ на французскій отрядъ, которому и принужденъ былъ сдаться.

— По извѣстіямъ изъ Алжира, деира Абд эль-Кадера уже уничтожилась, а остатки его регулярныхъ войскъ разошлись по своимъ племенамъ.

— Бывшій адъютантъ Наполеона генералъ-лейтенантъ Шарло, скончался вчера въ Парижѣ.

15 *Января.*

Король получилъ письмо отъ Королевы Викторіи съ изъявленіемъ соболѣзнованія по случаю кончины принцессы Аделаиды. Королева Викторія писала по сему же случаю и къ своему родственнику, бельгійскому Королю.

— Вчера разнесся здѣсь слухъ, что Король, третьяго дня, въ полдень, когда хотѣлъ сѣсть за обѣденный столъ, съ своимъ семействомъ, подвергся столь сильному головокруженію, что должны были отнести его въ постель. Однако по полудни Е. В. совершенно оправился, находился за ужиномъ и уже могъ вчера предсѣдательствовать въ министерскомъ совѣтѣ. Это уже во второй разъ послѣ кончины принцессы Аделаиды Король подвергся столь сильной головной боли. Въ жур. *Galignanis Messenger* рѣшительно опровергаютъ сей слухъ, и въ сегодняшнемъ номерѣ сообщаютъ слѣдующія подробности: „Вчера мы были въ состояніи опровергнуть слухъ, будто бы Король былъ болелъ, и съ радостію можемъ присовокупить, что кромѣ незначительной простуды, которая не сопровождалась никакими припадками, здоровье Его Величества находится вообще въ весьма хорошемъ состояніи. Усилія биржевыхъ спекулянтовъ, относительно такого важнаго предмета, каково здоровье Его Величества, съ цѣлію подвергнуть потерямъ боязливыхъ владѣльцевъ ассигнацій, достойны не только охужденія со стороны публики, но должны быть предавае-

— Krąży pogłoska, że Marszałek Bugeaud mianowany został głównym dowódzcą gwardyi narodowéj w Paryżu.

— Poddanie się Abd-el-Kadera nie sprawiło na Arabach takiego wrażenia, jakiego się spodziewano. Że Emir pośpiesznie odpłynął z Mers-el-Kabir do Francyi i prawie od nikogo nie był widziany, Arabowie nie chcą dawać wiary, żeby się miał poddać. Mówią, że Xiążę Aumale nadto pośpiesznie postąpił z wysłaniem Abd-el-Kadera, i utrzymują, że powinien był sprowadzić go do Algieru, zwołać tamże wszystkich naczelników plemion, i w ich obecności zażądać powtórnego poddania się.

— *Monitor Algierski* udziela następujące szczegóły o poddaniu się Emira: „Abd-el-Kader przybył 29-go grudnia, z Jenerałami: Lamoriciére i Cavaignac, tudzież z Podpołkownikiem Baufort, do Xięcia Aumale. Stosując się do swego położenia, zrzucił pokornie sandały przy progu i stał oczekując na rozkaz Xięcia, który dał mu znak, aby usiadł. Po chwilowem milczeniu, wyrzekł te słowa, które tłumacz przełożył: „To co teraz uczyniłem, byłbym wcześniéj uskutecznił, ale oczekiwałem na godzinę od Boga na to przeznaczoną. Jenerał uczynił mi obietnicę, któréj zaufałem. Nie obawiam się, aby syn tak wielkiego Króla, jakim jest Monarcha francuzki, mógł ją złamać. Proszę o aman (przebaczenie) dla siebie i mojéj rodziny.“ Xiążę kilku wyrazami potwierdził obietnicę swego zastępcy i z godnością pożegnał Abd-el-Kadera który z rodziną swoją zaprowadzony został do namiotów, rozbitych w zabudowaniach szpitala. Kiedy Xiążę wracał nazajutrz z przeglądu jazdy, Abd-el-Kader wyjechał z kilku naczelnikami na przeciw niemu konno, zsiadł o kilka kroków i rzekł do Xięcia te słowa: „Ofiaruję ci tego konia, na którym ostatni raz jeździłem, jako dowód mojéj wdzięczności, i spodziewam się, że przyniesie ci szczęście.“ Xiążę odpowiedział na to: „Przyjmuję go, jako hołd dla Francyi, która odtąd będzie twoją osłoną, tudzież jako znak, że przeszłość jest zapomnianą.“ Po tych wyrazach Emir pozdrowił z godnością Xięcia i udał się piechotą do swego namiotu.“

— *Journal de la Somme* powiada, że Abd-el-Kader, na trzy tygodnie przed poddaniem się, pisał do Gubernatora Gibraltaru, aby tenże przysłał po niego okręt. Gubernator spełnił jego życzenie, ale Marokkanie i Francuzi odcinali ciągle Emira od brzegów morskich, Widząc zatém, że mu się ucieczka morzem nie uda, rzucił się ku pustyni, lecz tu natrafił na wojsko francuzkie, któremu musiał się poddać.

— Według wiadomości z Algieryi rozwiązała się deira Abd-el-Kadera, a reszta jego regularnego wojska powróciła do swych pokoleń.

— Jenerał-porucznik Charlot, adjutant Napoleona, umarł wczoraj w Paryżu.

Dnia 15 *Stycznia.*

Król otrzymał od Królowéj Wiktoryi list z czułem ubolewaniem nad śmiercią Xiężniczki Adelaidy. Królowa Wiktorya pisała z tejże okoliczności do swego krewnego Króla Belgijskiego.

— Rozeszła się tu wczoraj pogłoska, iż gdy Król onegdaj w południe usiąść chciał do stołu w gronie familii swojéj, dostał tak gwałtownego zawrótu głowy, że go do łóżka zaprowadzić musiano. Po południu jednak przyszedł zupełnie do zdrowia, jadł wieczerzę, i już mógł wczoraj prezydować w Radzie Ministrów. Dodawano, iż to drugi już raz od pogrzebu w Dreux dostaje Król takiego bolu głowy. Dziennik *Galign nis Messenger* zaprzeczył stanowczo téj pogłosce, dziś zaś dodaje następujące szczegóły: „Byliśmy wczoraj w stanie zaprzeczyć wieści, jakoby Król był chory, i z radością możemy dodać, że prócz małego przeziębienia, któremu żadne grożące symptomata nie towarzyszyły, zdrowie J. K. M. oddawna nie było w tak dobrym stanie, jak teraz. Tego rodzaju usiłowania spekulantów giełdowych, względem tak ważnéj okoliczności, jaką jest zdrowie Monarchy, aby przez to bojaźliwych posiadaczy papierów na straty narazić, zasługują nie tylko na naganę ze strony publiczności, ale powinny być przedmiotem sądowego śledztwa, aby sprawców do odpowiedzialności pociągnąć.

мы суду и виновныхъ слѣдовало бы подвергать отвѣтственности.

— Правительство получило вчера извѣстіе объ опасномъ состояніи здоровья Королевы Изабеллы. (См. Испанія.

— У графа Моле и у г-на Тьера, начались съѣзды. Первыя собранія были очень многочислены, и знатнѣйшія лица изъ политическаго круга, а равно знаменитые ученые и литераторы были въ числѣ посѣтителей.

— Г. Шатобріанъ, почти 80-ти-лѣтній старецъ, опасно заболѣлъ, такъ что нѣтъ надежды на его выздоровленіе.

— Изъ Тангера пишутъ, что 26 Декабря скончался тамъ первый министръ марокскаго императора, Бенъ-Дрицъ. Полагаютъ, что на мѣсто его будетъ назначенъ его сынъ Гагги-эль-Крати.

— Rząd miał otrzymać wczoraj wiadomość o niebezpiecznym stanie zdrowia Królowej Izabelli. (Ob. Hiszpania).

— Hr. Molé i P. Thiers otworzyli swoje salony. Piérwsze zebrania były bardzo liczne; widziano tam wszystkie znakomitsze osoby w zawodzie politycznym, literackim i naukowym.

— P. Chateaubriand, który zbliża się do 80-go roku życia, tak mocno zasłabł, że znikła wszelka nadzieja utrzymania go nadal przy życiu.

— Donoszą z Tangeru, że tamże, w d. 26-m grudnia, umarł piérwszy Minister Cesarza Marokkańskiego, Ben-Driz. Sądzą powszechnie, że syn jego Haggi-el-Krati obejmie ten urząd po ojcu.

Англія.

Лондонъ, 13 *Января*.

Въ газетѣ *Daily News* сообщаютъ, что ультра-тористская партія не хочетъ уже лорда Георга Бентинга считать своимъ предводителемъ въ нижнемъ парламентѣ съ того времени, какъ подалъ онъ свой голосъ въ пользу эманципаціи Евреевъ; партія эта намѣрена избрать своимъ начальникомъ Г. Гульбурна, извѣстнаго врага Евреевъ и Католиковъ.

— 9-го Января, въ церкви г. Чипсиды рукоположенъ былъ въ епископы д-ръ Гемпденъ коммиссарами, назначенными для сего Кентербурійскимъ архіепископомъ. Это торжество сопровождалось нѣкоторыми непріятными обстоятельствами: Какой-то Тоунзендъ отъ имени нѣсколькихъ духовныхъ лицъ, и какой-то д-ръ Адамсъ отъ имени извѣстнаго герфордскаго декана, протестовали противъ выбора. По существующему обыкновенію, передъ самымъ начатіемъ церемоніи, въ церкви провозглашаютъ всенародно: „Слушайте! слушайте! слушайте! (*Oyez, oyez, oyez,*) каждый желающій воспротивиться рукоположенію *N. N.*, пусть выйдетъ на средину и показаніе свое сдѣлаетъ по узаконенному порядку, и онъ будетъ выслушанъ.“ Но въ настоящемъ случаѣ сказанныя протестаціи необратили вниманія коммиссаровъ, и рукоположеніе было исполнено.

— Графъ Монталамберъ пригласилъ Д. О'Коннеля со всѣхъ его семействомъ, отъ имени французскихъ католиковъ, на пиръ, который будетъ данъ въ честь его, въ Парижѣ, 13 или 14 Февраля. При семъ графъ извѣстилъ, что 10-го Февраля, въ церкви Богоматери, первѣйшимъ французскимъ проповѣдникомъ, и быть можетъ всего христіанскаго міра, произнесено будетъ надгробное слово въ честь Даніила О'Коннеля. Парижскій архіепископъ будетъ присутствовать при сей торжественной панихидѣ. Д. О'Коннель принялъ сіе приглашеніе.

— На дняхъ военный корабль *Plover*, назначенный для отысканія капитана Франклина, отплылъ изъ Щервеса въ Плимутъ, для полученія тамъ послѣднихъ инструкцій. Д-ръ Ричардсонъ готовится къ сухопутному путешествію къ полюснымъ странамъ, чтобы также отыскивать экспедицію Франклина; а капитану Коллетту, командующему на южномъ океанѣ корветтомъ *Herald*, дано повелѣніе, чтобы съ этою же цѣлію отплылъ въ Берингов проливъ. Издержки на всѣ эти предпріятія простираются до 25,000 ф. стер.

— Въ Вуличѣ получено вчера предписаніе образовать 20 новыхъ артиллерійскихъ баттарей. Англія имѣетъ уже нынѣ 160 пѣхотныхъ баттарей, изъ которыхъ каждая состоитъ изъ 90 чел.

— Въ послѣднихъ числахъ скончались здѣсь адмиралы: Лори и Стоддартъ. Сей послѣдній служилъ прежде въ россійскомъ флотѣ и уже въ 1783 году участвовалъ въ сраженіяхъ, происшедшихъ на индійскихъ водахъ между кораблями *Hughes* и *Suffrein*.

Anglia.

Londyn, 13 *stycznia*.

Według dz. *Daily-News* stronnictwo ultra-torysowskie nie chce już Lorda Jerzego Bentinck uważać za przywódzcę swego w Izbie Niższéj, od czasu jak głosował za emancypacyą Żydów; ma ono zamiar zastąpić go przez P. Goulbourn, znanego nieprzyjaciela równie Żydow jak Katolików.

— Dnia 9 stycznia, w kościele m. Cheapside, konfirmowany został na Biskupa Dr. Hampden przez Komissarzy, których Arcybiskup Kanterburyjski do tego wyznaczył. Uroczystość ta w nieprzyjemny sposób naruszoną została, niejaki bowiem *Townsend*, w imieniu kilku duchownych z Oxfordu, i niejaki Dr. *Add.m*, w imieniu Dziekana z Atercford, protestowali przeciw temu wyborowi. Zwyczajem jest, że przed właściwą konfirmacyą w kościele ogłaszają publicznie: „Słuchajcie! słuchajcie! słuchajcie! (Oyez, oyez, oyez!) każdy, kto konfimacyi N N chce się sprzeciwić, niech wystąpi, i uczyni swe zaruty w formie prawem przepisanéj, a wysłuchanym zostanie.“ Atoli tą razą, obie rzeczone protestacye nie zwróciły uwagi Komissarzy, i konfirmacya dopełnioną została.

— Hr. Montalembert zaprosił J. O'Connella i całą familię O'Connellów, w imieniu Katolików francuzkich, na ucztę, która ma być dla nich dana w Paryżu d. 13 lub 14 lutego. Zarazem uwiadomił Hrabia, że d. 10 lutego, w kościele P. Maryi, Lacordaire, piérwszy kaznodzieja Francyi, a może i całego Kościoła, będzie miał mowę pogrzebową na cześć Daniela O'Connella. Arcybiskup Paryzki assystować będzie téj uroczystości żałobnéj. J. O'Connell przyjął to zaproszenie w imieniu swéj familii.

— W tych dniach okręt wojenny *Plover*, przeznaczony do wyszukania Kapitana Franklina, odpłynał z Sherness do Plymouth dla otrzymania tam ostatnich instrukcyi. Dr. Richardson gotuje się do podróży lądem do krajów podbiegunowych, aby także wyprawy Franklina wyszukać, a Kapitanowi Kollett, który na południowem morzu korwetą *Herald* dowodzi, przesłano rozkaz, aby w tymże celu udał się do ciaśniny Beringa Koszta tych różnych przedsięwzięć obliczają na 25,000 f. szt.

— Do Woolwich nadszedł wczoraj rozkaz utworzenia 20 nowych kompanii artylleryi. Anglia liczy teraz już 160 kompanii artylleryi pieszych, z których każda składa się z 90 ludzi.

— W ostatnich dniach umarli tu Admirałowie Laurie i Stoddart. Ostatni służył dawniéj w marynarce Rossyjskiéj i już w r. 1783 znajdował się w bitwach zaszłych między okrętami *Hughes* i *Suffrein* na morzach indyjskich.

Швеція и Норвегія.

Стокгольмъ, 1 *Января*.

Королевскимъ повелѣніемъ 6-го Октября, уничтожено навсегда рабство на островѣ св. Варѳоломея. Жители сего острова, негры, прислали Королю, черезъ тамошняго намѣстника, благодарственный адрессъ.

Szwecya i Norwegia.

Sztokholm, 1 *stycznia*.

W dniu 9. października, na rozkaz Króla, niewolnictwo na wyspie S. Bartłomieja zostało na zawsze zniesione. Murzyni pomienionéj wyspy przesłali Monarsze adress dziękczynny na ręce Królewskiego Namiestnika.

Италія.

Римъ, 1 Января.

Римскій сенатъ началъ сегодня свои дѣйствія. Сенаторъ, князь Корсини, извѣстилъ народъ о началіи эпохи городскаго римскаго управленія, приглашая его къ спокойствію и трудолюбію, какъ единственнымъ источникамъ общаго благосостоянія.

— Вице-президентъ статс совѣта и секретарь министерскаго совѣта, Монс. Амичи, назначенъ министромъ внутреннихъ дѣлъ, монс. Пентини — вице-президентомъ статс-совѣта, а Субститутъ статс-секретаріата, монс. Сборетти, — секретаремъ министерскаго совѣта.

Неаполь, 27 Декабря.

Не подлежитъ никакому сомнѣнію, что герцогъ Серракапріола отправится въ Палермо съ обширнымъ полномочіемъ въ качествѣ намѣстника (*Luogete ente*) на мѣсто Г. Махо. Всѣ поздравляютъ Сицилійцевъ съ этимъ человѣколюбивымъ, образованнымъ и честнымъ правителемъ.

— Много хорошаго ожидаютъ здѣсь 12-го Января, по случаю 38 й годовщины рожденія Короля. Должно только желать, чтобы благодѣтельныя намѣренія Короля, не были снова уничтожены нарушеніемъ спокойствія.

Модена, 51 Декабря.

Слышно, что Австрія совѣтовала моденскому герцогу, чтобы, для усиленія необходимой военной силы, образованъ былъ новый пѣхотный баталіонъ; причемъ будто бы объявила также, что для ней желательно, чтобы въ скорѣйшемъ времени открылась возможность отозвать свои военныя силы, посланныя недавно на подкрѣпленіе моденскому правительству.

Испанія.

Мадритъ, 1 Января.

Министръ финансовъ предложилъ конгрессу бюджетъ расходовъ на слѣдующій годъ. Полная сумма предложенныхъ расходовъ простирается до 1,538,821,357 мил. реаловъ 76,941,067 мил. піастровъ (піастръ стоитъ 1 р. 20 коп. сер : реалъ 6 коп. сер.) и, слѣдовательно, превышаетъ сумму бюджета на нынѣшній годъ 300 мил. реаловъ, или 15 мил. піастровъ. Какъ сумма доходовъ не простирается болѣе 1,283,631,396 реаловъ, то оказывается дефицитъ въ 225,189,961 реала. Государство не можетъ покрыть этого дефицита, и потому правительство предлагаетъ оставить на время неисполненными всѣ обязательства государственной кассы, заключенныя до 1 Января 1848 и не упомянутыя особо въ бюджетѣ. Это правительственное банкротство министръ объявляетъ первымъ шагомъ возвращенія къ порядку. Бюджетъ расходовъ состоитъ вообще изъ 1,283,634,396 реаловъ, изъ которыхъ на содержаніе королевскаго двора назначается 45,900,000 реаловъ, изъ этихъ чиселъ видно, что обѣднѣвшая Испанія опредѣляетъ на содержаніе королевской фамиліи сумму только двумя милліонами фр. менѣе той, которую Франція ассигнуемъ для своего королевскаго двора. Изъ сего одна Королева получаетъ 34 мил.; Королю на первый разъ положено 2.400,000. Герцогиня Монпансье получаетъ даже двойное содержаніе: 550,000 въ качествѣ инфантины испанской и 2,400,00 въ качествѣ вѣроятной наслѣдницы престола. Но болѣе всего достойно вниманія слѣдующее мѣсто бюджета: „Для Ея Величества королевы-матери, въ знакъ признательности націи, 3,000,000 мил. реаловъ.

— Духовенство въ столицѣ терпитъ такую нужду, что въ соборѣ св. Исидора, въ первый день Рождества Христова, не могло быть церемоніи, обыкновенно совершаемой въ честь праздника; а между тѣмъ государство тратитъ огромныя суммы на украшеніе съ восточною роскошью зданіи министерствъ. Г. Монъ употребилъ 80,000 піастровъ на постройку и меблированіе дома министерства финансовъ; генералъ Нарваэзъ ассигновалъ для военнаго министерства 50,000 піастровъ для такой же цѣли.

— За нѣсколько дней, сюда прибылъ изъ Лондона, Г. Истурисъ, чтобъ просить объ увольненіи его отъ должности тамошняго посла. Королева Христина приняла г-на Истуриса чрезвычайно милостиво, и ультрамодерадосская партія получила въ немъ важное подкрѣпленіе.

Włochy.

Rzym, 1 stycznia.

Senat Rzymski rozpoczyna dziś urzędowanie swoje. Senator, Xiąże Corsini, zawiadomił lud o rozpoczęciu téj nowéj ery w administracyi miejskiéj Rzymu, zalecając spokojność i chęć do pracy, jako jedyne źródła dobrego bytu i pomyślności ogólnéj.

— Dotychczasowy Wice-Prezes Konsulty i Sekretarz Rady Ministrów, Mons. *Amici*, mianowany został Ministrem spraw wewnętrznych. Opróżnione Wice-prezesowstwo Konsulty powierzono Mons. *Pentini*, a Sekretarstwo Rady Ministrów Mons. *Sbaretti*, Substytutowi Sekretaryatu Stanu.

Neapol, 27 grudnia.

Nie ulega już żadnéj wątpliwości, że Xiąże Serracapriola uda się do Palermo z obszernem pełnomocnictwem, jako Namiestnik (*Luogete e te*), w miejsce P. Majo. Wszyscy winszują Sycylijczykom tego ludzkiego, ukształconego i prawego męża.

— Wiele dobrego spodziewają się tu w d. 12 stycznia, jako w 38 rocznicę urodzin Króla. Życzyć tylko należy, aby błogie zamiary Monarchy nie zostały sparaliżowane nowém naruszeniem spokojności.

Modena, 31 grudnia.

Słychać, że Austrya radziła Xięciu Modeny, aby dla uzupełnienia potrzebnéj dla Xięstwa służby wojskowéj, urządził nowy batalion piechoty; przyczém objawić miała życzenie, cofnięcia jak najprędzéj udzielonych rządowi Modeńskiemu posiłków wojskowych.

Hiszpania.

Madryt, 1 stycznia.

Minister skarbu przełożył Kongressowi budżet wydatków na rok następny. Ogół proponowanych w nim wydatków wynosi 1,538,821,357 mil. realów (76,941,067 piastrów), (Piastr znaczy 1 r. 20 kop.; real 6 kop. srebr.) a zatém o 300 milionów realów czyli 15 milionów piastrów więcéj niż w roku zeszłym. A że dochody obliczono tylko na 1,283,631,396 realów, przeto okazuje się deficit 225,189,961 realów. Ponieważ zaś skarb nie może tego niedoboru pokryć, przeto proponuje Minister, aby wszystkie nastałe przed 1 stycznia 1848 roku zobowiązania kassowe, które w budżecie nie są po szczególe przytoczone, pozostały na teraz niewypłacalnemi. To więc bankructwo rządowe uważa Minister za piérwszy krok powrótu do porządku! W budżecie wydatków, uposażenie domu Królewskiego wynosi 45,900.000 realów, z czego widzimy, że zubożała Hiszpania płaci swojéj familii Królewskiéj uposażenie, które tylko o 2 mil. fr. mniejsze jest od tego, jakie Francya swojéj udziela. Z tego otrzymuje sama Królowa Izabella 34 mil. real., a Królowi wyznaczono piérwszy raz 2,400,000 realów. Xiężna Montpensier jest nawet dwa razy umieszczona: jako Infantka hiszpańska pobiera 550,000, a jako domniemana Następczyni tronu 2,450 000, razem 3 miliony. Ale największe wrażenie sprawiło następujące miejsce budżetu; „Dla Jéj Kr. Mości Królowéj matki, w dowód wdzięczności narodowéj 3,000,000 realów."

— Duchowieństwo cierpi tu nawet w stolicy taki niedostatek, że w katedrze św. Izydora nie mogła się odbyć z tego powodu zwykła uroczystość w święto Bożego Narodzenia; tymczasem zaś trwonią ogromne summy na urządzenie gmachów ministeryalnych ze wschodnim przepychem. P. Mon wydał 80,000 piastrów na restauracyą i umeblowanie pałacu ministerstwa skarbu; Jeneral Narvaez przeznaczył na podobnyż cel 50,000 piastrów dla ministerstwa wojny.

— Przed kilku dniami przybył tu z Londynu, P. Isturiz, w celu żądania dymissyi jako Poseł przy dworze tamtejszym. Królowa Krystyna przyjęła P. Isturiz, jednego ze swoich ulubieńców, bardzo łaskawie, a ultra-moderadzi otrzymali w jego osobie znaczny posiłek.

— Генералъ Ронкали графъ Алкойскій, назначенный генералъ-капитаномъ острова Кубы выѣхалъ отсюда въ Кадиксъ, откуда отправится къ мѣсту своего назначенія.

— Ночью, на 30 Декабря, изъ казначейства погашенія государственнаго долга похитили 120,000 піастровъ банковыми билетами. Деньги эти, составлявшія часть суммы, предназначенной для предстоящей уплаты процентовъ долга, положены были въ желѣзный сундукъ только 30 числа, который вчера по утру нашли разбитымъ. Чтобы добраться до сего сундука, нужно было пройти чрезъ двѣ комнаты, отъ которыхъ ключи казначей хранилъ въ столѣ. Такъ какъ похитители взяли и эти ключи, то подозрѣніе пало на чиновниковъ казначейства; поэтому началось уже надъ ними слѣдствіе. Значительныя суммы серебромъ остались въ цѣлости.

4 Января.

Въ столицѣ давно уже носятся слухи, что Королева страдаетъ нервами, и что болѣзнь эта угрожаетъ опасностію ея жизни. 31 числа Декабря Е. В. имѣла столь сильный припадокъ, что безъ чувствъ упала на землю и оставалась часа два въ этомъ положеніи; пришедши въ себя Королева отправилась въ оперу, гдѣ измѣненіемъ въ чертахъ лица возбудила всеобщее опасеніе. По возвращеніи во дворецъ подверглась снова припадку, послѣ чего французскій посланникъ имѣлъ продолжительное совѣщаніе съ Королевою Христиною, и за симъ немедленно отправлены были телеграфическія депеши и курьеръ въ Парижъ.

— Наканунѣ Новаго-Года у маркиза Мирафлореса былъ большой вечеръ, на который приглашено было высшее дворянство, министры и иностранные посланники. Въ числѣ посѣтителей находилось нѣсколько архіепископовъ и епископовъ. Въ полночь, прибыла Королева съ своею родительницею и съ герцогомъ Ріанзаресомъ, но оставалась весьма недолго. Король не былъ на этомъ вечерѣ.

— Въ тотъ же день англійскій посланникъ давалъ обѣдъ для Англичанъ и Испанцевъ, принадлежащихъ къ партіи прогрессистовъ. За столомъ провозглашены были политическіе тосты, а Г. Мендизабаль произнесъ рѣчь въ похвалу лорда Пальмерстона, называя его опорою престола Королевы Изабеллы.

— Во всѣхъ отдѣленіяхъ конгресса состоялось вчера разрѣшеніе, чтобы обвиненіе, поданное противъ Саламанки большинствомъ депутатовъ, прочитано было въ сегоднишнемъ засѣданіи.

— Въ *Eco del Comercio* упоминаютъ о новомъ министерскомъ переломѣ. Нарваэзъ выйдетъ изъ кабинета и отправится посланникомъ въ Парижъ; Конча имѣетъ быть назначенъ министромъ иностранныхъ дѣлъ, Пидаль внутреннихъ, Пезуэла или Фульгозіа военнымъ министромъ.

— По словамъ журнала *Espectador*, англійскій посланникъ потребовалъ возстановленія салическаго закона относительно престолонаслѣдія въ Испаніи.

6 Января.

Третьяго дня, въ палатѣ депутатовъ была такая сцена, какая только въ Мадритѣ можетъ случиться. Г. Саламанка, огорченный обвиненіемъ Г. Пидаля о присвоеніи имъ 25,000,000 реаловъ, такъ сильно заболѣлъ, что, не будучи въ состояніи говорить, упалъ безъ чувствъ въ кресла. Между тѣмъ, г-нъ Пидаль, хладно-кровно нюхая табакъ, возобновилъ свое обвиненіе и подалъ поводъ къ весьма неприличной сценѣ. Друзья Г. Саламанки завязали кулачный бой съ его противниками, и публичное спокойствіе было нарушено. Наконецъ, Г. Саламанка былъ вынесенъ изъ палаты, но онъ былъ такъ слабъ, что въ смежныхъ комнатахъ ему открыли кровь. Сегодня, по случаю праздника, въ палатахъ нѣтъ засѣданій, и всѣ съ нетерпѣніемъ ожидаютъ завтрашняго засѣданія.

— Герцогъ Витторія (Эспартеро) прибылъ сюда сегодня по утру. Въ *Eco* сообщаютъ, что весь городъ принялъ это извѣстіе съ невыразимою радостію.

— Jenerał Roncali, Hr. Alcoy, mianowany Jeneralnym Kapitanem wyspy Kuba, wyjechał ztąd do Kadyxu, zkąd odpłynąć ma na miejsce przeznaczenia swego.

— W nocy z d. 30 grudnia, z kassy umorzenia długu krajowego skradziono 120,000 piastrów w biletach bankowych. Pieniądze te, które stanowiły część summy przeznaczonéj na przypadające spłacenie procentów od 3 proc. długu, złożone zostały w téj kassie dopiéro d. 30 i zamknięte w żelaznéj skrzyni, którą wczoraj rano znaleziono gwałtem odbitą. Aby się dostać do owéj skrzyni, potrzeba było przejść przez dwa zamknięte pokoje, od których klucze kassyer chował do pulpitu. Ponieważ złodzieje zabrali te klucze, przeto podejrzenie padło na urzędników kassowych i rozpoczęto już względem nich śledztwo. Znaczne summy w srébrze pozostały nietknięte.

Dnia 4 stycznia.

Oddawna krążyła pogłoska w stolicy, że Królowa podlega cierpieniom nerwowym, które zagrażają jéj życiu. W dniu 31 z. m. dostała Monarchini tak silnego napadu, że padła bez zmysłów na ziemię i w tym stanie parę godzin zostawała; powróciwszy jednakże do przytomności, udała się na operę, gdzie jéj zmienione rysy wzbudziły powszechną w publiczności obawę. Za powrótem do pałacu doznała powtórnego napadu; poczém Poseł francuzki miał długą naradę z Królową Krystyną, po któréj zaraz wysłano telegraficzną depeszę i gońca do Paryża.

— Na Nowy-Rok był wielki wieczór u Margr. Miraflores, na który zaproszona była znakomitsza szlachta, Ministrowie i Posłowie zagraniczni. W tém poważném kole widziano kilku Arcybiskupów i Biskupów; nareszcie o północy przybyła Królowa z matką i Xięciem Rianzares, i krótko zabawiwszy opuściła zgromadzenie. Król nie był obecny na téj zabawie.

— W tymże samym dniu, Poseł Angielski dawał obiad na 40 osób, już to Anglików, już Hiszpanów, należących do stronnictwa progressistów. Spełniano toasty polityczne, a P. Mendizabal miał mowę na pochwałę Lorda Palmerstona, zwąc go podporą tronu Królowéj Izabelli.

— Wszystkie sekcye Kongressu zezwoliły wczoraj, aby oskarżenie podane przeciwko Panu Salamance przez większość deputowanych, na dzisiejszém posiedzeniu było odczytane.

— *Eco del Comercio* mówi o nowém przesileniu ministeryalném. Narvaez, będący już tylko, jak wiadomo, Prezesem bez wydziału, ma wystąpić całkiem z gabinetu i udać się na Posła do Paryża; Concha ma zostać Ministrem spraw zagr.; Pidal, spraw wewn.; Pezuela, albo Fulgosio, Ministrem wojny.

— Według dziennika *Espectador* Poseł angielski domaga się przywrócenia prawa Salickiego pod względem następstwa tronu w Hiszpanii.

Dnia 7 stycznia.

Onegdaj zaszła w Izbie Deputowanych Kongressu gorsząca scena, jaka tylko w Madrycie zdarzyć się może. P. Salamanca, oskarżony przez P. Pidal o przywłaszczenie sobie 25,000,000 realów, w skutku doznanego wzruszenia tak mocno zasłabł, że nie mogąc już mówić padł na krzesło bez czucia. Tymczasem P. Pidal, zażywając z flegmą tabakę, ponawiał swoje oskarżenie i stał się powodem do wspomnionéj sceny; przyjaciele bowiem P. Salamanki nie przestając na słowach, stoczyli z przeciwnikami jego bój na pięści i zakłócili spokojność publiczną. Nakoniec wyniesiono z Izby P. Salamankę ale tak osłabłego, że w pokojach ustępowych krew mu puścić musiano. Wczoraj, z powodu uroczystego święta, zamknięte były obrady. Wszyscy oczekują niecierpliwie posiedzenia jutrzejszego.

— Xiąże Wittoryi (Espartero) przybył tu dziś z rana. *Eco* donosi, że całe miasto przyjęło tę wiadomość z nieopisaną radością.

ВИЛЬНА, въ Тип. Ѳ. Гликсберга—Печ. позвол. 23-го Января 1848 г. Испр. долж. Ценз. и Кав. *А. Мухинъ.*